

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/13/2017
Identifikačné číslo spisu: 4016200549
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4016200549.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa U. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., zastúpeného, JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom, AK Sibírska 4, Bratislava, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/237/2016-37 zo dňa 7. novembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/237/2016-37 zo dňa 7. novembra 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil v súlade s ust. § 250q ods. 2 O.s.p. ako zákonné rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.05.2016, ktorým podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a § 142 ods. 4 písm. a/ zákona c. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 09.07.2010.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave č. 65205006070405K-VÚSZ/DO1 zo dňa 13.01.1999 bol navrhovateľovi podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov od 01.01.1999 priznaný výsluhový dôchodok za výkon služby v rozsahu 39 rokov a 6 mesiacov. Do celkovej doby služobného pomeru mu bola započítaná doba základnej služby od 30.10.1958 do 08.10.1959, ďalšia vojenská služba vo vojenskej škole a služobný pomer vojaka z povolania až do 31.12.1998. Doba vojenskej služby od 30.10.1958 do 09.10.1959 mu bola hodnotená v I. kategórii funkcií, rovnako aj obdobie vojenskej služby počas štúdia na vojenskej škole, ako aj služobný pomer vojaka z povolania od 01.08.1961 do 31.12.1998. Bol mu započítané aj obdobie mimosúdnej rehabilitácie za roky 1985 až 1991. Navrhovateľ splnil všetky podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a)

zákona č. 100/1988 Zb. dňom XX.XX.XXXX, kedy dovŕšil vek 55 rokov. Navrhovateľ po priznaní výsluhového dôchodku nebol naďalej nepretržite zamestnaný k 31.12.2003 a preto sa na neho nevzťahuje ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok dňa XX.XX.XXXX podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, kedy sa na dôchodkové dávky vojakov z povolania vzťahovala piata časť zákona č. 100/1988 Zb., o ktorých bol príslušný rozhodovať Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, ktorý je povinný rozhodnúť aj o dobe civilného zamestnania navrhovateľa.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie s tým, že trvá na podanom opravnom prostriedku. Za základnú otázku pre posúdenie zákonnosti preskúmaného rozhodnutia odporkyne považuje, či zákon o sociálnom poistení vylučuje použitie právnej úpravy, ktorá umožňovala žalobcovi skorší odchod do dôchodku. Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu dôchodkov, ktorá by zohľadňovala aj dobu poistenia vo všeobecnom systéme.

Ďalej poukázal na skutočnosť, že do 31.01.2000 bol evidovaný ako nezamestnaný na úrade práce. Vzhľadom na svoj vek a nepriaznivú situáciu na trhu práce nemal reálnu šancu splniť požiadavku nepretržitého zamestnania do 31.12.2003. Odporkyňa dôsledne neposudzovala jeho výkon vojenskej činnnej služby v ČSEA v celom rozsahu. Výsluhový dôchodok, ktorý bol navrhovateľovi priznaný od 01.01.1999 a ktorý poberá doposiaľ, sa od 01.07.2002 podľa § 124 ods. 3 písm. c) zákona č. 328/2002 Z. z. naďalej považuje za výsluhový dôchodok, ale nie je rovnocenný výsluhovému dôchodku priznanému podľa § 39 cit. zákona. Ďalej uviedol podrobný rozpis odpracovaných rokov, osobitne v I. kategórii funkcií v rozsahu 39 rokov a 193 dní a osobitne v III. kategórii v rozsahu 23 rokov a 217 dní s tým, že do 30.04.1998 bol zúčastnený na všeobecnom dôchodkovom zabezpečení vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia u odporkyne. Pýta sa preto, či odporkyňa previedla odvedené finančné prostriedky na osobitný účet MO SR. Od 01.05.1998 si vojaci vytvorili osobitný dôchodkový systém, z ktorého dodnes dostáva výsluhový dôchodok.

Keďže navrhovateľ spĺňa podmienku odpracovania príslušnej doby vo všeobecnom systéme poistenia, splnil všetky podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 293aa ods. 1 v spojení § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. a žiada o priznanie starobného dôchodku podľa kritérií a právnych noriem, ktoré platili v čase jeho služby, odslužených rokov vo vojenskej službe a odpracovaných rokov v civilnom sektore, ktorý by mu mala vyplácať aj spätne odporkyňa.

Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.05.2016 zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania vo výške 432,81 € podľa pripojeného vyčíslenia.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Má za to, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 114/1993 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Preto podľa judikatúry najvyššieho súdu, ak zamestnanie vykonávané po vzniku nároku na starobný dôchodok netrvalo do 31. decembra 2003, nie je možné aplikovať § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Príslušnosť Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia rozhodnúť o starobnom dôchodku upravená v § 142 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov nie je dotknutá ani právnou úpravou uvedenou v § 103 zákona č. 114/1998 Z. z.

Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ktoré príslušnosť Sociálnej poisťovne na rozhodnutie o nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. vylučujú a kompetencia na rozhodnutie o dávke dôchodkového zabezpečenia

vojakov z povolania v zmysle § 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. patrí výlučne Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia, ktorý ma právomoc rozhodnúť aj o dobe zamestnania získanej vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia v tzv. civilnom zamestnaní. Ďalej poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu v obdobných veciach, v ktorých bol prijatý rovnaký záver.

Odporkyňa trvá na vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia zo dňa 05.05.2016 a navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. februára 2018 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku.

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Podľa § 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb., o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhoduje, pokiaľ ide o vojakov z povolania Československej armády, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku doplnia ďalšie dôvody.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ, ktorému bol od 01.01.1999 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov, požiadal odporkyňu žiadosťou z 25.06.2016 o priznanie starobného dôchodku od 9. júla 2010. Nebolo sporné, že navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňa X. S. XXXX dovŕšením 55 rokov veku, t. j. pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 114/1998 Z. z. Právo na dávky dôchodkového zabezpečenia, na ktoré už raz vznikol nárok podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, nezaniká uplynutím času. Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, čo vylučuje príslušnosť odporkyne na rozhodnutie o uplatnenom nároku. Preto odporkyňa v závere preskúmaného rozhodnutia uviedla, že po právoplatnosti jej rozhodnutia postúpi navrhovateľovu žiadosť Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia v súlade s § 142 ods. 4 písm. a/ Zákona o sociálnom zabezpečení v súlade s judikatúrou najvyššieho súdu.

Ako už uviedla aj odporkyňa, pri posudzovaní nároku na dávku a pri jej výpočte sa postupuje podľa právneho predpisu platného v čase, kedy nárok na dávku vznikol. Navrhovateľ po priznaní výsluhového dôchodku nebol naďalej nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 (dôvody, pre ktoré sa tak stalo, nie sú v tejto súvislosti právne relevantné), preto sa na neho nevzťahuje ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. V prípade nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. vojaka z povolania má Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia právomoc rozhodnúť aj o dobe zamestnania získanej vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia) v tzv. civilnom

zamestnaní.

Na základe uvedeného aj najvyšší súd považoval rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 5. mája 2016 za vydané v súlade so zákonom, preto rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/237/2016-37 zo dňa 7. novembra 2016 potvrdil ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.